Ч. 217. Чернівці, середа дня 2. (14.) жовтня 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить на цілий рік 10 зр. — кр. на чверть року 2 „ 50 „ місячно . . . . 1 „ — „ для заграниці 20 рублів або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня кромі неділь і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Результат жнив у всхідній Галичині і на Буковині в році 1895-ім.

Написав

Вячеслав Будзиновский.

(Дальше).

Цифри ті суть дуже сумним сьвідоцтвом для наших рільників! На який лиш рід збіжа звернемо нашу увагу, сконстатуємо, що галицка земля продукує меньше, як ческа і моравска. Навіть на Буковині стоїть рільництво висше, як в Галичині! Єсли ж придивимо ся самій Галичині, побачимо, що гірша земля західної Галичини родить ліпше, як ліпша земля всхідної Галичини. В самій же всхідній части краю земля великої посїлости дає ліпший результат, як земля малої. Земля малої посїлости всхідної Галичини дає меньше зерна, як земля великої посїлости тої-ж половини краю; перша і друга дає меньше як земля західної Галичини, цїла Галичина дає гірші результати, як Буковина, а ще гірші, як нпр. Чехи.

Результат жнив говорить вже на некористь всхідної Галичини, єсли міримо его гектолїтрами. Ще гірше випаде він, єсли возьмемо зерно на вагу. Галицка земля не лиш що дає меньше зерна, але зерно се ще до того гірше, має меньше ваги, як у других провінциях.

Простір, що великій посїлости всхідної Галичини дає 100 гектолїтрів пшениці, дає малій посїлости лиш 85·6 гктл. А що зерно, котре продукує мала посїлість, є гірше від зерна великої посїлости, вийде порівнанє для малої посїлости ще некористнїйше, єсли обчислимо его після ваги продукту. З такого самого простору, з котрого велика посїлість збирає 100 сотнарів пшениці, мала посїлість збирає лиш 82·8 сотнарів. Видайність ґрунту, засїяного пшеницею на великій посїлости, має ся до видайности рустикального ґрунту, як 100 : 85·6, взглядно як 100 : 82·8.

Єсли зробимо порівнанє між видайностию ґрунну, на котрім Чех господарує, з видайностию ґрунту галицких господарів, одержимо слїдуючу пропорцню:

Простір ,що в Чехах дає 100 гектолїтрів пшениці, дає рустикальній посїлости всхідної Галичини лиш 67·4 гктл. Ґрунт, що Чехови дає 100 сотнарів пшениці, всхідногалицкому мужикови дає лиш 58·9 сотнарів. Майже половину того, що в Чехах!

Виберім тепер і порівнаймо найлїпший округ в Чехах, з найлїпшим кругом в Галичині:

В судовім окрузї Копичинци, гектар, засїяний пшеницею, дав 16 гектолїтрів, або 10·8 сотнарів; в судовім окрузї Нїмбурґ дав він 303 гктл. або 2·7 сот. Видайність найлїпшого округа ческого до видайности найлїпшого галицкого має ся як 100 : 53, взглядно як 100 : 45·5! Се значить, що земля така добра, якій рівної нема навіть в цїлій Европі, недає половини того, що дає земля ческа!

Для лїпшого перегляду, подаєм відношеня ті окремо. (Пр. значить продуктивність; вс. значить всхід; Г. значить Галичина; В. = великий; М. = малий; п. = посїлість; Ч. = Чехи).

Пр. В. п. вс. Г. : Пр. М. п. вс. Г. = 100 : 85·6
(на гектолїтри)
„ „ „ „ „ Г. = 100 : 82·8
(на вагу)
Пр. Ч. : Пр. М. п. вс. Г. = 100 : 67·4
(на гктл.)
„ „ „ „ Г. = 100 : 58·9
(на вагу)
Пр. Ч. : Пр. В. п. вс. Г. : Пр. М. п. вс. Г. = 100 : 70·9 : 58·9

Той ґрунт, що в Чехах дає 100 сотнарів жита, дає у всхідній Галичині великій посїлости 67, а малій 55·3 сотнарів.

Для ячменю представляє ся відношенє так:

Пр. Ч. : Пр. В. п. вс. Г. : Пр. М. п. вс. Г. = 100 : 79·2 : 69·2

Для вівса:

Пр. Ч : Пр. В. п. вс. Г. : Пр. М. п. вс. Г. = 100 : 90·2 : 67·9

---

22)

ФРІЦ РАНДЕЛЬ.

Повість з норвеского

Хр. Вінтерґіельма.

(Дальше).

XIX.

Хрістофер Вааґаард не належав до старих родів у громадї, але видобув ся з цїлком низьких початків, особливо через ріжні спекуляциї хлопскими загородами і парцелями лїса, так що панував як богатир в Ольстад.

Однак цїль его честилюбивости не обмежувала ся на те, щоби збирати богатства, він бажав також зробити себе знатним і відгравати ролю. Єму було не трудно говорити і писати, а в днях своєї молодости трудив ся навіть з певним запалом для музів, коли була до того нагода. Тодї, як була романтика русалок і лип в модї, спродукував він свою першу поезию: „Тепер утїшають нас вестальскі вітри,“ котра найшла в „Далпілен“ приняте, а у всїх часописях під рубрикою „ріжне“ заслужене призванє. Пізнїйше, коли люба лїрика мусїла уступити ся поважнїйшому зазиву честилюбивости до довіря співгорожан, звернув ся більше до сильної принагідної поезиї, а послїдного 17-го мая, на торжество наданя законів, сьпівав він:

„Так, тут при великих ґроґу шклянках
„Най залунає сьпів в наших устах!“

Але довгий час не удало ся ему заняти якого небудь довірочного місця, або тому, що не належав до старих родів, або тому, що виділи, що его руки при всїх тих трансакциях, котрі его збогатили, не все були чисті; одним словом, результат був такий, що сидїв незапримічений.

Длятого було для него потрібно робити опозицию і жалуватись на тих, що сидїли в зарядї. Зпочатку уважали се нешкідливою докучливостию, і его прихильників не було також богато, але одного красного ранка, нїм він сам счув ся, позискав тілько виборцїв, що старий заряд скинули, і его самого з прихильниками вибрали.

Тепер був остілько на горі, що став виборцем для свого округа, але він мусїв дійти ще висше, він хотїв стати послом до стортінґу. Отже не уходило давати тебе заскаржити задля тої фатальної оцїнки податків і се власне перед самим великим полїтичним вічем.

„Дорого, але хорошо!“ сказав, вкладаючи папір до кишенї і всїдаючи до каріолї. Він звик був уживати того звороту, коли порядно угощував кого в своїм домі. І він міг собі позволити такі видатки і гостити так людий в тім роцї, бо зібрав тодї богато сїна задля сприячої ему гарної погоди. Справдї, се був рідкий рік і так само мусїли полїтичні жнива за два тижнї при зелїзничій стациї Фріґендаль принести добре жниво.

Там в містї ходили люди з великими білими парасолями і стогнали і потили ся і дивували ся з того, що улицї ще не опорожнїли. Коли здибали кого, що не привязаний невільничо до міста, так зараз зачинали бесїду о тім, що властиво спроваджує тепер того чоловіка до міста, коли всї, що тілько могли, утїкали з него. І стортінґ не зібрав ще свого сїна, але на слїдуючий вівторок, слава Богу, мала стодола замкнути ся. В редакциї часописи „Норвеґія“ зброїли ся до зборів у Фріґендалю. Гоель мав там держати велику бесїду і того дня мав лишитись лише тілько найпотрібнїйший персональ, щоби млин удержати в руху.

„Як буде, Рандель, чи їдете також на віче?“ питав Виґ. „Вас се може не конче занимає. Берне поїхав би радо, коли би ви схотїли лишитись тут.“

„О, певно, що се мусить бути досить інтересно їхати,“ відповів Фріц з легкостию, „але я не хотїв би їхати яко референт.“

„Нї, я розумію се добре — але що — пхуб! — що ви можете шукати там?“

„Шукати? Прецїнь там зібрана сила народу — хочу студіовати раси і типи.“

„Мушу вас попросити, пане Рандель, не уживати таких виражень в редакциї. Ви не повинні — пхуб — не повинні там вириватись з вашою виспостию.“

„Можете бути цїлком спокійні, маю на гадцї по більшій части ґенеральний штаб, там на горі. Тих других я може більше цїню, як сих.“

„Ага, так, — що-ж ви думаєте під тим?“

„Се-ж ясне. Хочу людий обяснити і зробити з них самостійно думаючі людскі істоти, підчас коли ви хочете їх найрадше такими уживати, якими они суть.“

„Пхуб! Суперечність сама в собі, мій коханий Рандель! Все таки я поважаю трохи біль-

Так само як з вичисленими, має ся річ і з иньшими плодами, з виїмкою кількох, котрі впрочім в рільнім промислї Галичини не відгравають перворядної ролї. — До продуктів, котрі в Галичинї дають лїпший результат, як в краях з нею порівнуваних, належать:

Біб, мак, аниж, коноплї, (волокно), картофлї, звичайні бураки, конюшина, сїно, тютюн, хміль і капуста. З того однак нїяк ще не виходить, щоби управа тих плодів осягнула в Галичинї висшу ступень досконалости, як в тамтих краях. Поперід всего ріжниця та по найбільшій части така мала, що не стоїть о нїй навіть і згадувати. Тут має повну рацию приповідка о слїпій курцї і зернї. По друге, більша часть тих плодів становить таку малу частину всеї рільничої продукциї Галичини, що они самі зовсїм майже не впливають на стан доходів з галицкої землї. По трете сей для Галичини користнїйший результат повстав по найбільшій части не через висшість галицкої господарки, а через те, що Галичина помістила продукт сей на ґрунтї лїпшім, як Чехи. Возьмім для приміру хміль: Гектар хмелю дав в Чехах 5 сотнарів метр., в Галичинї 5·2 с. м., значить о 4% більше. Ріжниця така мала, що не варто навіть брати єї в рахунок. Все-ж таки не меньше, як в Чехах, а навіть більше! Єсли придивимо ся тим числам близше, побачимо, що в Чехах було під хмелем 1·182 гектарів поля. Розуміє ся, що поле, а до того ческе не витримає конкуренциї з городом, і то галицким. А хміль—як знаємо — управляють у нас в городах. От і загадка висшости Галичини на поли хмельництва розвязана. — За те при иньших продуктах, котрі становлять головну масу галицкої продукциї, всхідна Галичина, як ми то вже бачили, не може і рівнати ся з Чехами, Моравами, Буковиною, а навіть і західною Галичиною.

(Дальше буде).

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 13-го жовтня 1896.

Іменованя. Надзвичайний професор Бронислав Дембиньский іменований звичайним професором всесьвітної істориї на львівскім університетї.

Презенти одержали о. Данило Михайлів на Вапівцї, перемиско-городского деканату, а о. Василь Залеский на Журавицю, перемиско-загородского деканату.

Інспекцийна подорож ґр. Лєдебура по Буковинї має вже наслїдки. Именно показала ся потреба реорґанїзувати дирекцию домен і лїсів буковиньского православного релїґійного фонду в такий спосіб, що теперішна дирекция буде подїлена на дві осібні дирекциї: дирекцию домен і лїсів. В наслїдок того очивидно збільшить ся також урядничий персонал і треба збільшити поміщенє дирекциї. Тому рішено збудовати на теперішнім будинку дирекциї другий поверх. В слїд за тим може полїпшить ся адмінїстрация релїґійного фонду, на котру не без причини жалував ся пос. др. Стефанович в радї державній.

Загальні збори товариства академичного „Союз“ відбудуть ся дня 17-го с. м. на університетї. Сего року вступило до товариства девять нових членів, так що всїх членів буде разом около 30.

З гр. православної консисториї. Найвисшою постановою з дня 24-го вересня с. р. перенесено консисторского совітника д-ра Василя Іласевича з полишенєм єму платнї в сталий стан супочинку. Консисторский совітник др. Іласевич має тепер 75 лїт. Він був в рр. 1849—1850 префектом духовної семинариї, 1850—1852 народним катехитом в Сучаві, 1852—1860 катехитом при гр. пр. реальній школї в Чернівцях, 1860—1866 директором взірцевої школи при учительскій семинариї, а від 1866—1896 консисторским совітником. Попри ті занятя був він учителем при гр. пр. духовній семинариї в Чернівцях для катехитики і методики, далї суплентом при ґімназиї в Чернівцях. 1869—1875 був др. Іласевич інспектором народних шкіл в Чернівцях, а від 1874 р. через 14 лїт був членом краєвої ради шкільної, членом іспитової комісиї для духовних від 1876 р.; через 18 лїт був він також міским радником міста Чернівцїв. 1888 р. він одержав лицарский хрест ордера Франц Йосифа за заслуги в шкільництві; 1879 р. одержав почетний докторат для гр. пр. богословія. Др. Іласевич признає ся ще трохи до Русинів, а свого часу був членом-основателем „Рускої Бесїди.“ Значить, коли тепер др. Іласевич уступив, належить ся, щоб єго наслїдником став Русин, і то правдивий Русин, а не якийсь невиразний чоловік, що буде хилити ся, куди вітер повіє.

З черновецкої почти. Почтовим експедиєнтом в Мазанаєштах іменований Михайло Вамзідель.

Буковиньскі учителї, котрі не хочуть дати водити ся за ніс від кількох панків, що удають великих приятелїв шкільництва і в тій цїли дбають о видаванє ґазети на користь своєї кишенї, мусїли на послїдних загальних зборах т. зв. краєвого учительского товариства пересьвідчити ся, що їм треба самим про себе дбати. Тому виступило велике число учителїв з того „краєвого“ товариства і засновало нове учительске товариство під назвою Bukowiner Lehrerbund. Тимчасовий видїл сего товариства скликує на день 7-го падолиста с. р. перші загальні збори до черновецкої народної школи при улици краєвої палати на 3-у годину пополудни. Дневний порядок ось такий: 1) Отворенє зборів і повитанє; 2) справозданє про дотеперішну дїяльність видїлу; 3) справозданє касове; 4) нарада і рішенє над справою видаваня орґану сего товариства; 5) вибір видїлу, контрольорів і мирового суду; 6) вільні внесеня. — Хто хоче приступити до сего хосенного товариства учительского, має удати ся до одного із сих панів: Дубеньский, Фаєрверк, Руснак і Шульц в Чернівцях; Ремер і Одовійчук в Серетї; Неделко в Топорівцях; Пігуляк в Лашківцї; Никорович у Кіцмани; Ілїї у Вижници; Шорш в Садаґурі і Зотта в Бобівцях.

Наукове тов. ім. Шевченка у Львові одержало з мінїстерства просьвіти запомогу на р. 1896 в скількости **2000 зр.** (о 500 зр. більше як на р. 1895).

ше тих людий, як ви, бо знаходжу їх добрими вже й так, як они суть.“

„Щоби з них мати ужиток, певно. Але, як сказано, я їду також, маю охоту, приглянути ся їм з близька.“

Стояли око в око і дивили ся на себе „з усьміхом на устах і з смертию в серци.“ Їх відношенє именно остигло значно, і навіть прийшло було по відкиненю статиї Ґундера Сляндаля до маленького розриву. Він не любив того вивисшеного холоду, що Фріц вніс в їх відношенє; він був для него за-надто укладний і се пригнетало єго трохи. Фріц зі своєї сторони чув, що на єго перо наложили невидиму, тихоньку, але виразно дестережиму гальму, власне при тих річах, для котрих би він найбільше інтересував ся. Він почав чим раз більше відчувати „конечну партийну дисциплїну,“ як гнет, і властиво розчарував ся в надїї, що буде міг вести часть того заданя, що лежала єму на серци.

Але ріжні взгляди принукували їх уступати собі взаїмно, і особливо Вііґ не хотїв властиво стратити такого талановитого помічника, котрого думав „витресувати“ з часом — так виразив ся був перед Гоелем — але не можна було обійти, щоби від часу до часу, як от при згадуваній нагодї, не прийшло до деякої суперечки.

Се була властиво тілько цїкавість, не ревність в услугах партиї, що гнала Фріца на ті партийні збори.

Фріденталь, долина радости, відповідала зовсїм свому имени, принайменче в такий ясний, соняшний, лїтний день, як був отсей. Але здавалось, як би подорожні, що убрані по паньски, чи по хлопски, не зважали нинї на сю красу остляндскої природи. Перекидали ся привитанями, стисканєм рук і висказами та проходились по перонї станциї зелїзничої, але ледво чи один найшов ся між ними, що кинув би оком на природу. Однак Фріц формально відживав по прозаїчній подорожи з завзято полїтикуючими панами і куди тілько звернув око, бачив на переміну добре управлені поля, листасті лїси і великі, добре утримані хлопскі загороди, що розтягали ся вигідно по долинї в сьвітлї сонця. Ту і там відріжняв ся червоно мальований домик межи зеленю гаїв і звертав увагу своїм теплим тоном на найкрасші дрібницї околицї. Можна було виставити собі, що прибуло ся у богатий рільничий край.

Фріц ішов за тими, що прибули на кінци горі дорогою, що вела до місця зборів. Над околицею розпростер ся справдїшний недїльний мир. Він майже бажав, щоби всї ті люди ішли до церкви, жінки в серебряних намистах і в сьвяточних строях, з білими, зложеними платочками на молитвословах, — і старі господарі, що удержували спокій в громадї, але сї люди тут були зібрані полїтичні загорілцї, що мало пригадували побожних паломників в романсах і новелях, а властиво тілько причиняли ся до того, щоби єму заколотити гармонїю околицї.

„Справдї, тут прекрасно на горі,“ сказав до молодого, по селяньски убраного чоловіка, що ішов біля него.

„Так-єсть, дуже гарно сего року. Так красно не було тут ще, як я можу запамятати. А які жнива! Ой так, коби тілько задержала ся погода, доки звеземо збіже.“

І чоловік глянув майже з люблячим виразом на хвилюючі вівсяні лани по правій сторонї дороги, підносячи поволи капелюх і отираючи піт з чола.

„Таке то твоє понятє про красу,“ подумав Фріц і потягнув ся в иньшу сторону, де двоє ясноволосих дїтий рвало ягоди на каміяній горі межи кущами і ясними березами. Як відбивали красно червоні хустини від зелених корчів! Нї — властиво зовсїм не спішно іти там на віче. Хотїв вилїзти на верх гори, щоби мати загальний вид на околицю. Прецїнь лїпше побути хвильку між самою природою, як з людьми, котрі єї не розуміли. А проте єму були ті люди такі цїнні; він хотїв прецїнь дїлати і працювати для них, щоби дійшли до правдивої осьвіти, але не винен був тому, що чув ся між ними самотний, гірко опущений.

Так злїз він остаточно з гори в низ. Віче зачало ся власне, але було, видно, дуже переповнене, бо богато людий стояло на дворі під домом. Фріц перетиснув ся через множество запряжених каріоль, шведских возів і старих тарадайок. Там стояла юрба коло ґестикулюючого еміґрацийного аґента, що розділював малі, разячо мальовані, реклямові зошитики, де було видко голову чоловіка в пшеничнім ланї, бо так високо мала рости пшениця на найгіршім вільнім полю в far west, котрого той захвалював людям. В холодї під шпихлїром сидїли хлопцї та дївчата, сьміючись та жартуючи, а на зеленім склонї зараз недалечко грали ся дїти. Зараз коло входових дверий зіпхала ся товпа хлопів, котрі перехиляли голови і держали руку за ухом, щоби схопити дещо манни красномовства.

„Ох!“ подумав собі Фріц, „маю отже перетискати ся, коли тут на дворі сьвіжа природа, а они там душать ся і пріють, ух!“

„Але мій найлїпший Рандель, мусите дїйсно спішити ся, щоби дістати ся до середини,“ почув за собою, і разом хтось поклепав єго по плечі. „Гоель буде зараз говорити. Можете, розуміє ся, перейти через задні двері, як підете за мною.“

Се був син великого патріота, Хрістофера Вааґаарда, торговельник маслом і товщами в

Податкова реформа принята! Палата панів зійшла ся минувшої суботи на перше засїдане і ухвалила податкову реформу без зміни так, як і рада державна. Тепер отже потрібна лише ще цїсарска санкция і з днем 1-го сїчня 1898 р. будуть австрийскі горожани вже тїшити ся полекшою нового податкового закону. Ся ухвала дуже заболїла нїмецку лївицю, бо она надїяла ся, що палата панів зверне податкову реформу до ради державної і тодї хотїла зробити правительству бучу.

Справоздане школи рільничої в Чернівцях за р. 1895/6 появило ся сими днями. З него довідуємо ся, що прошлого року було в тїй школї з початку 90, а при кінци 67 учеників. Після народности було 44 Нїмцїв (міжтим 21 жидів), 22 Поляків, 15 Русинів, 8 Волохів, 1 Чех. Рускої мови учать там в кождім роцї по 3 години, та аби знати, яка тота наука, досить буде сказати, що рускої мови учить проф. Кирилович. Про се можна зрештою судити і з приписаних до сеї науки книжок: Буквар Поповича (правдоподібно етимольоґічний), Осадци Граматика, Руска читанка II часть (очивидно — бібліоґрафічна рідкість!) і Читанка Тороньского! — Для наших рільників добре знати, що при тїй школї є 2 буґаї берненьскої раси, і стайня безроґ великої анґлїйскої раси. Поросят для розведеня тої раси можна тут дістати.

Иньші часи. Хто ходив до ґімназиї лїт тому десять, пятнайцять, той памятає, як ворожо дивили ся тогди професори на учеників, котрі любили забавити ся буйнїйше, ховзати ся по ледї або — не дай Боже! — закурити собі папіроса. Не робили тогди ріжницї поміж старшими а молодшими учениками, всїм однаково було заборонено курити; а коли професор придибав ученика з папіросом, то нераз ученикови не вийшло се на сухо. Ґімнастику вважали до недавна досить злишною забавкою; і найстаршому ученикови не вільно було зайти до реставрациї. Тепер уже часи змінили ся. Ґімнастика є вже обовязковим предметом, а самі професори гонять учеників на проходи, ховзанки і т. п. Маємо перед собою Disciplinar-Ordnung для середних шкіл на Буковинї і там читаємо між иньшим таке, що ученикам вільно ходити на прогульки, ховзати ся на лижвах і т. п. Ходити правильно до публичних льокалів всїм ученикам вправдї і тепер не вільно, хиба з родичами або наставниками; але вже ученики 7. і 8. кляси можуть і без надзору вступити собі на скляночку пива; лише в лїтї не вільно їм поза 10, а в зимі поза 9 годину забавити ся в реставрациї. На спільну пиятику сходити ся не вільно. Що гра в карти і тепер ученикам заборонена строго, се дуже розумно. На товариські забави (танцї і т. п.) — не публичні — можуть ходити вже й ученики 7. кляси за дозволом директора. „Курити тютюн всїм ученикам серіозно відраджує ся. В низшій ґімназиї ученикам курити не вільно.“ Як бачимо, часи значно змінили ся на користь учеників.

Протоєрейским вікарием днїстерского деканату іменований о. Омелян Бежан, гр. пр. парох в Кисилеві.

В міскім театрі в Чернівцях відограють завтра в середу вдруге оперу Der Troubadour. В недїлю пополудни представлять яко клясичну штуку для молодїжи Graf Essex.

Збирайте зернята! Найменьше зернятко пожиточних рослин не повинно загинути. За границею мають торговцї з продажи зерен великі доходи. Зернята овочевих дерев, як яблок, грушок і сливок, повиннісьмо старанно переховувати, і в тім взглядї могли би передовсїм наші учителї молодїж шкільну заохочувати і зерна узбирані садити. Єсли би не було відповідних місць, то можна би се зробити по наших цминтарях, де все ще на тілько місця знайшло би ся — бодай би межи гробами. Взагалї сказавши, не повинна і найдрібнїйша річ марно пропадати. В Берлинї є бурса, в котрій знаходить 16 учеників цїлковите утримане коштом 4.500 марок, котра удержуєсь єдино з доходу відпадків циґар. Збирають ті відпадки, сортують, очищують, а потому роблять з них циґара і табаку. — В Парижи платить ся велика сума гроший за позволене випребувати все придатне зі сьміття, яке вивожують з міста. Сотки людий мають з того удержане. — Збираймо старанно зернята і садїм деревину!

Не порозумів. Анґлїйский ґенерал Ґордон, що погиб у війнї против Маґдистів під Хартумом в Африцї, був свого часу майором в хіньскій армії і стояв в зносинах з віцекоролем Лї-Гунґ-Чанґом. Пізнїйше зайшов між ними якийсь спір і Ґордон виїхав з Хін. Лї-Гунґ-Чанґ забув на той спір, а памятав лише о тім, що колись жив з Ґордоном в дружбі, тому коли недавно приїхав до Льондону, зложив на гробі покійного ґенерала в доказ почитаня гарний вінець. Зворушений тим своак ґенерала М. Ґордон хотїв віддячити ся хіньскому вельможі і післав ему в подарунку пречудного пса анґлїйскої породи. На се одержав по кількох днях таку відповідь від Лї-Гунґ-Чанґа: „Дорогий пане Ґордон! Дякую вам сердечно за чудесного пса, та на жаль такого мяса мій ослаблений жолудок вже не може стравити. Але моя свита почтила ваш дарунок як годилось і показало ся, що мясо пса було дуже смачне.“

Утатуваний Европеєць. Іґлавска полїция розіслала гончі листи за якимсь Фердинандом Візнером, молодим чоловіком, котрий допустив ся значних крадежий. Гляданя полїциї улекшені в незвичайний спосіб. Свого часу любив ся Візнер в якійсь паннї так сильно, що серед великих болїв витатував собі на однім рамени портрет сеї панни з підписом: „вірна любов аж до гробу“, на долони нараменник з ланцушком, а на другій слово „Верно“ і підпис „В. Ф.“ Не надїяв ся тодї залюблений молодець, що ті знаки вірної любови послужать колись за знамена в гончім листї.

Складки. На нашу *бурсу* зложили пп.: учитель Кукелка з Старих Мамаївцїв 2 зр., уч. Синюк з Маморницї 1 зр., уч. Турушанко з Слободзиї-Раранча 2 зр. — разом доси зібрано **728 зр. 30 кр.** — На сплату *друкарнї* зложили пп. уч. Турушанко 1 зр. і Петро Войновский з Юрківцїв 1 зр. — разом доси **913 зр. 46 кр.**

Переписка редакциї. На питане декотрих передплатників, коли вийдуть твори Ю. Федьковича, відповідаємо, що перший випуск творів вийде з кінцем сего року і розішле ся всїм цїлорічним передплатникам. Всїх томів буде пять; они будуть містити всї твори Федьковича: поезиї, оповіданя, драматичні твори, нїмецкі твори поета і наукову працю про Федьковича. Видане буде научне, повне. Зваживши, що вже перший випуск, який розішлемо в грудни передплатникам, буде представляти вартість около 1 зр., просимо собі вирахувати, які користи подаємо ми читателям при такій низькій цїнї передплатній. На кождого передплатника готовими грішми за марки і стемплї ґазетові видаємо на рік 6 зр., тепер до того даємо і премію. Що-ж нам остає ся на друкарню, редакцию, адмінїстрацию і експедицию?... Просимо тому не отягати ся з надсиланем передплати, не зволїкати з довгами, а кому до вподоби наша ґазета, то зискувати нам всюди передплатників. Чим більше передплатників, тим лучше для них самих, бо можна ґазету побільшити і подбати о ще лучший материял. Коли то у нас се зрозуміють?

Християнії, Аґатон Вааґаард, котрий бігав напів непритомний, щоби зібрати нотаблїв партиї, що прийшли пізно з міста і щоби упорядкувати вози до відїзду, бо по вічу мала відбути ся велика гостина в Ольстад, на котру запросили також Фріца.

І Вааґаард говорив і Гоель і богато иньших говорило і били люди в руки і кликали „славно“ і „гура“ і одушевлене перенеслось аж на двір, аж до коний, котрі так весело ржали, як би се були збори товариства охорони зьвірят. Сего не повинні були робити, бо в повороті зникло їх одушевлене.

XX.

В Ольстад зібрало ся велике і ріжнородне товариство. Найперше треба назвати власну, численну фамілїю Вааґаарда, потому Гоеля і его людий з „Норвеґії“ і найзнатнїйших партийних прихильників з околицї, як на остаток панів і панї з околичних дворів.

Ольстад був давнїйше осїдком панів, а сей дім збудував один з численних майорів де Сундзо, котрі резидували в своїх мілїтарних дистриктах дуже велично в тих добрих, давних часах, коли край мав не тілько військо, але і війни.

Се було видно також по цїлім заложеню, по великих деревах та по розлогім парку. Дім був збудований з дерева, дуже довгий, високий на два поверхи, з богато просторими комнатами і великим передсїнком, до котрого можна було дістати ся з надвору через досить широку, довго розтягнену, закриту веранду, над котрою вязались корони двох величезних дубів. На висшім поверсї находили ся гостинні покої, а до города, котрого дерева, як сказано, розповідали про минувші столїтя, виходила знов чудова веранда. Що первісно на широку міру заложені зїльники не цїлком відповідали свому давному завданю, що кущі були опущені і досить зарослі, що на конець бесїдка в найдальшім кутї города видавала ся запалою і нїчо вже на нїй не лишилось з еї первісних прикрас і красок, всьо те мусїв кождий, будь як будь, вложити на рахунок численних занять властителя; однак головні черти огорода були заховані, а смак пожоко був, розуміє ся, менче рафінованого способу. До того переконаня приходило ся також, переходячи внутро дому, де комнати були через кількоразові реставрациї цїлком видезінфековані від запаху старинности. Ясні, цьвітисті, друковані паперові тапети, новомодні зелїзні печи, кривоногі меблї, всьо промавляло за тим, що тут розвельможились грошї сего столїтя. Фріц очікував того сїльского торжества з певною естетичною цїкавостию. Він надїяв ся побачити тут, досить далеко від столицї, образ сїльскої, демократичної рівности, зложеної з еї первістних типів, але те, що він побачив, було зібране по міскому убраних мужчин і жінок, котрих міг би з поверховности прирівнати скорше до певного кружка з міского житя. На нинїшнїм зібраню на горі бачив він мужчин в хлопских одежах і женщин з морщеними чипками, при Вааґаардовім столї не міг їх найти, а найменче нинї. Вступ до того дому вимагав так для панів, як і панї строю, що не ріжнив ся від міского і не сьвідчив про особисту тяжку роботу. Громадили ся на ріжних місцях; деякі знаходили ся в покоях, деякі на верандї, а иньші в городї, бо погода була прецїнь така красна!

(Дальше буде).

Телєґрами „Буковини“.

З дня 13-го жовтня 1896 року.

Рада державна.

Відень. (*Семе засїдане 12 с. м.*) Нинї заявив мінїстер оборони краєвої, що він признає потребу увзглядновуваня бажань рільників при сповнюваню служби військової. Годї все увзгляднювати, бо в Австриї активного війска мало. Загальну службу военну він признає недугою часу, але порадити не може, за те готов дбати о полекші. В имени армії заявляє, що високо цїнить рільничий стан і селян. Відтак на нарікання, що при війску матерні мови зневажають, заявляє, що так не єсть; кождий офіцир кромі нїмецкої мови мусить знати ще якусь народну мову. На поли военнім не повинно бути суперечок, бо йде о спільного ворога; на полїтичнім поли що инакше. Армія стоїть від полїтики здалека. Що-до тягарів военних каже, що не може починати розброєвати, коли иньші держави зброять ся дальше. По тїй промові принято закон о контінґентї рекрутів. Відїслано також до военної комісиї внесене п. Брзорада, щоби пра-

вительство спільно з другими державами розсi-дило справу мирових судів міжнародних, котрі мали би полагоджувати спори держав.

Льондон. Архиепископ Кентербері при богослуженю дістав удар серця і, ледви его занесли до дому, помер.

Вісбаден. Заповіджений на нині приїзд царскої пари відложено. Міністер Воронцов-Дашков і фмп. Ґурко приїхали ту лічити ся.

Цїни збіжа і других продуктів.

Дня 13-го жовтня 1896.

		Львів.			*Чернівцї.*		
Пшениця . .	від	6.80	до	7.75	від	7.—	до	7.10
Жито . . .	„	5.75	„	6.—	„	5.40	„	5.50
Ячмінь бров. .	„	6.—	„	6.50	„	5.75	„	6.25
Ячмінь простий	„	5.—	„	5.50	„	5.—	„	5.25
Овес . . .	„	5.50	„	5.75	„	4.75	„	4.85
Ріпак . . .	„	9.—	„	9.50	„	9.35	„	9.60
Горох . . .	„	5.—	„	8.—	„	6.—	„	7.—
Вика . . .	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Льнянка . .	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Біб	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Бобик . . .	„	4.—	„	4.50	„	0.—	„	0.—
Гречка . . .	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Конюшина черв.	„	35.—	„	40.—	„	0.—	„	0.—
Конюшина біла	„	30.—	„	45.—	„	0.—	„	0.—
Конюш. шведск.	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Кукуруза нова	„	4.50	„	4.70	„	4.75	„	4.85

Хміль 35.— 45.— злр. за кільо у Львові оковита за 10.000 лїтрів 12.75—13.25

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівцїв								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$

Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
з Чернівцїв								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.